

ਏ ਐਲ ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਸੈਨ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1987 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 213 ।

5 ਸਤੰਬਰ 1988

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1973 ਦਾ II)- S. 468— ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ ਖੰਡ II, RI. 2.2—ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ—ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ— ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ—ਸੈਕਸ਼ਨ 468 ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ—ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਰੂਲਜ਼ II ਦੇ ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਨਿਯਮ 2.2 ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਿਯਮ 2.2 ਵਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2.2 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ 3 ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। (ਪੈਰਾ ੬)।

ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਸੀ. ਅਗਰਵਾਲ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 6 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਬੰਧਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.) ।

ਏ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4, 6 ਅਤੇ 8 ਲਈ।

ਐਮ ਐਲ ਮਰਚੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 5।

ਨਿਰਣਾ

ਏ.ਐਲ. ਬਾਹਰੀ, ਜੇ.

ਤਹਿਤ 1987 ਦੇ ਪੰਜ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 213 ਤੋਂ 217 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409/420/467/468/471/120 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 5 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 155। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਜੰਡਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਆਮ ਹਨ। ਸੈਣ ਦਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

(2) ■ ਸੈਣ ਦਾਸ ਸਰਕਾਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਜੰਡਿਆਲਾ ਵਿੱਚ 5ਵਾਂ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸੈਣ ਦਾਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੇ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਬਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੈਣ ਦਾਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਅਗਸਤ, 1970 ਤੋਂ ਮਈ, 1974 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ 6 ਨਵੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਜੁਰਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਚੱਲੇ ਸਨ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਕੈਲਾਸ਼ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1) ਅਤੇ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਗਲ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.

(3) ਕੁਝ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਐੱਲ. ਫੁਟਕਲ ਸਾਰੇ ਪੰਜ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਐਮ.ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਅਗਿਆ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਐਮ ਐਲ ਮਰਚੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਸੇਧਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ/ਜਵਾਬਦਾਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। 16, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 16 ਸਤੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮ ਸਨ

(1) 1986 Ghd. CrI. ਕੇਸ, 257.

(2) 1986 PLR 82.

ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਕਮ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਸੁਪਰੀਮ ਵਿੱਚ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ., ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਪਿਠਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ - ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(5) ਦੇਸ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਖੰਡ 2 ਦੇ ਨਿਯਮ 2.2 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ

State of Punjab v. Sain Dass and others (A. L. Bahri, J.)

ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2.2 (ਬੀ) ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

“ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।, ਜੇਕਰ, ਕਿਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਹੱਈਆ

(1).....

(2).....

(3) ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਪੁਨਰ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੌਰਾਨ, ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ”

ਵਿਆਖਿਆ - ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ-

(a)

ਸੰਸਥਾਗਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

(1) ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।”

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 468 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। . ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“468. ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਰੋਕ-

(1) ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਰਗ ਦੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ।

(2) ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੋਵੇਗੀ-

- (a) ਛੇ ਮਹੀਨੇ, ਜੇਕਰ ਜੁਰਮ ਸਿਰਫ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ;
- (b) ਇੱਕ ਸਾਲ, ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਥ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ;
- (c) ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਜੇਕਰ ਅਪੈਰਾਥ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।
- (3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕੱਠੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੌਸ਼ਿਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇ ਵਧੇਰੇ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ। "

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਦੁਆਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੱਥ ਵਿਚਲੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮਿਆਦ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1974 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਅਪੈਰਾਥ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੱਦ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ 2.2 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ; ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਆਮ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਮ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 2.2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਸ ਰਾਜ ਸਿੰਗਲਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਲਦ II ਪੁੱਛੀ, ਜੇ., ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਕਿਸੇ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਪੈਨਸ਼ਨ' ਲਈ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ, ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਜਾਂ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲਾਪਰਵਾਹੀ। ਵਿਦਿਅਕ .ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਜਦੋਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇੜੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਤੰਗ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ, ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 5(1)(e) ਅਧੀਨ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ।

ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

State of Punjab v. Sain Dass and others (A. L. Bahri, J.)

ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 309 ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨਕ ਹਨ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਰਵਣ cement ਦੇ ਟੱਚ-ਸਟੋਨ ਉੱਤੇ । ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਪਅ ਹੈ

(3) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 561.

ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ। ਹੁਣ ਨਿਯਮ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਅਪੈਰਾਥਿਕ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਉਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਤੰਗ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਾਬੰਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ-ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ।

(6) ਦੇਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ o2.2b1of ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪੁਤਰ ਤੋਂ ApaiApartn, ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 8 ਜੇ ਸਾਲ ਲੱਗ ਗਏ। *ਟੀਜੇਪੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ v. ਕਪਿਲ ਦੇਵ ਸ਼ੁਕਲਾ*, (4), ਅਤੇ *ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਉਮਾ ਸ਼ੰਕਰ ਕੈਟਰੀਵਾਲ*, (5), 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੁਕਮ *ਖੁਦਾ ਯਾਰ ਬਨਾਮ ਬਾਦਸ਼ਾਹ*, (6) ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰ- ਪ੍ਰੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਕੰਨ - ਲੀਅਰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਬਾਅਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਸ਼ਬਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 468 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਿਯਮ 2.2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (4) ਏਆਈਆਰ 1973 ਐਸਸੀ 494.
- (5) ATR 1981 SC 641.
- (6) ਏਆਈਆਰ 1940 ਲਾਹ. 129.

ਮਿਥਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (AL Bahri, J.)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ 2.2 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਨਿਯਮ 22 ਵਿਭਾਗੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨਿਯਮ 2.2 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ 3 ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਅਪੈਰਾਥਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਐਸਸੀ ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਏ ਐਲ ਬਾਹਰੀ ਜੇ.

ਮਿਥਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1988 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 709।

5 ਸਤੰਬਰ 1988

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1973 ਦਾ II)- ਐੱਸ. 173 ਅਤੇ 319— ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ (1860 ਦਾ I)— ਐੱਸ. 306 — ਧਾਰਾ '306 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੈਰਾਥ। — ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 173 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ -ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। -ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ - ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ - ਆਰਡਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 161, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 319(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ. ਧਾਰਾ 319 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ